

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4525 din 16.12. 2013
La nr. 01-10/1110 din 12 decembrie 2013

Ministerul Sănătății

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 278/2007, Legea nr. 10/2009, Legea nr. 320/2012, Legea nr. 1227/1997, Legea nr. 1585/1998, Codul contravențional).

Anexă: 10 (zece) file.

Director-adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr. 278/2007, Legea nr. 10/2009, Legea nr. 320/2012,
Legea nr. 1227/1997, Legea nr. 1585/1998, Codul
contravențional)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Sănătății, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. În prezent sunt atestate prevederi care nu corespund rigorilor normelor comunitare, în special celor ce se conțin în Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului.

Astfel, proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat de Ministerul Sănătății în vederea ajustării cadrului legal național reglementărilor la nivel comunitar în domeniul controlului tutunului.

Legea nr. 278 din 14.12.2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun conține unele prevederi/măsuri de prevenire și combatere a consumului articolelor din tutun.

d. Suficiența argumentării. Odată cu ratificarea Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului prin Legea nr. 124-XVI din 11 mai 2007 Republica Moldova este obligată să asigure implementarea acesteia pe teritoriul său. În această ordine de idei a fost adoptată Legea nr. 278-XVI cu privire la tutun și la articolele din tutun. Deși Legea sus-menționată reprezintă un pas important în implementarea Convenției, totuși, o privire minuțioasă a conținutului actului legislativ denotă lipsa unui mecanism viabil de implementare uniformă a cadrului normativ comunitar.

Din aceste considerente se impune cu stringență aducerea cadrului legal național în corespundere cu prevederile Convenției sus-menționate.

În acest fel, putem menționa că se identifică acțiuni concrete ale statului în vederea promovării unor politici clare în domeniul controlului tutunului.

Totuși, deși se propune un proiect vast de modificări a unor acte legislative care

reglementează domeniul controlului tutunului, proiectul conține unele norme care au fost elaborate „în viteză” ceea ce denotă un caracter coruptibil al acestora.

Centrul a fost solicitat să se expună asupra acestui proiect și să întocmească raportul de expertiză anticorupție în regim de urgență, motivându-se că proiectul este deja inclus pe ordinea de zi a Guvernului pentru examinare. Constatăm cu regret că astfel de acțiuni încă sunt atestate la nivelul autorităților publice în calitate de autori ai proiectelor și de încercare a acestora de eludare a cadrului legal în ceea ce privește obligativitatea efectuării expertizei anticorupție și a termenului legal de examinare a proiectului în vederea întocmirii raportului de expertiză anticorupție.

Fiind un termen extrem de redus, Centrul, totuși, a depus eforturi considerabile în vederea identificării normelor care în opinia sa pot fi interpretate și aplicate într-un mod discreționar și, în final, a înaintat recomandări vis-a-vis de acestea.

În opinia noastră, autorul urmează să analizeze repetat prevederile proiectului pentru a putea dovedi implementarea unui sistem eficient și transparent de realizare și control al produselor din tutun din partea autorităților statului.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat. Autorul menționează acest aspect în nota informativă, însă, în opinia noastră, din notă nu rezultă dacă la momentul implementării proiectului aceste surse financiare sunt disponibile și vor putea fi alocate.

Deși este indicat necesitatea surselor financiare, nu suntem în siguranța alocării depline a lor.

Menționăm acestea, deoarece cunoscut fiind faptul că uneori sunt aprobate acte normative care nu pot fi implementate din motivul lipsei surselor financiare.

În acest context recomandăm autorului să specifice clar acest aspect și să dovedească acoperirea financiară a proiectului.

Doar în acest caz proiectul este oportun de a fi promovat în continuare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. În ceea ce privește respectarea de către autor a cerințelor impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul

decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008 constatăm că acestea sunt respectate. Astfel, proiectul este plasat în format electronic pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, la rubrica Transparența decizională. Proiectul este însoțit de nota de argumentare, precum și de informații ce se referă la datele de contact (telefon, fax, e-mail) și termenul limită de prezentare a obiecțiilor și propunerilor vis-a-vis de proiect. În acest context, putem conchide că autorul s-a conformat cerințelor expres stipulate în legea sus-menționată și respectă dreptul de acces al părților interesate pentru a putea expedia recomandări la proiect.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Art. I alin. (1) din proiect –

Se propune o nouă redacție a articolului 1 din Legea nr. 278/2007.

Norma stipulează ce se are în vedere prin „controlul tutunului”. Astfel, „controlul tutunului” este un mecanism regulator instituit de stat ce urmărește reducerea daunelor pentru sănătate generate de consumul produselor de tutun și a produselor asociate cu tutunul și de expunerea la fumul de tutun.

Alineatul (3) face referire la scopul legii ce constă în „asigurarea de către stat a condițiilor necesare pentru protejarea sănătății populației de consecințele consumului produselor din tutun și de expunerea la fumul de tutun”.

După cum se poate constata se atestă lipsa în conținutul normei alin. (3) a sintagmei „și a produselor asociate cu tutunul”, ori, în categoria aceasta intră produsele care conțin nicotină, produsele din ierburi pentru fumat, produse care sunt reglementate prin normele proiectului.

Recomandarea: În vederea interpretării uniforme a sensului legii respective, propunem autorului să includă sintagma „a produselor asociate cu tutunul” în conținutul alineatului (3) al art. 1 din lege.

Art. I alin. (3) din proiectul legii redarea noțiunii de „produse asociate cu produsele din tutun”, utilizarea sintagmei în conținutul noțiunii „alte produse asemănătoare” –

Prin termenul „produs asociat cu produsul de tutun” se înțelege – produsele din ierburi pentru fumat, produsele care conțin nicotină și alte produse asemănătoare.

Este greu, dacă nu chiar imposibil să se poată subînțelege ce se are în vedere prin „alte produse asemănătoare”.

Menționăm acestea, deoarece categoria produselor care conțin nicotină este reglementată de prevederile art. 13 cu indice 12 „comercializarea produselor care conțin nicotină”, iar cu referire la produsele din ierburi pentru fumat acestea sunt interzise de a fi plasate pe piața internă. Totodată regulile de plasare pe piață a produselor care conțin nicotină se stabilesc de Guvern.

Astfel, utilizarea sintagmei „alte produse asemănătoare” nu exclude interpretările arbitrare, ceea ce va duce la o aplicare neuniformă a prevederilor legale. Nu este stabilit clar dacă

aceste „produse asemănătoare” sunt permise consumului sau sunt interzise. În perspectiva analizei normei statuate la art. 13 cu indice 12 alin. (1) am putea menționa că acestea sunt permise consumului, contrar normei care interzice consumul produselor din ierburi pentru fumat.

Recomandarea: Prin utilizarea sintagmei „alte produse asemănătoare” norma este susceptibilă de multiple sensuri, fapt ce denotă caracterul ambiguu și discreționar al acesteia.

Propunem autorului să specifice în proiect ce se are în vedere prin „alte produse asemănătoare” și să concretizeze care sunt acțiunile ce se impun a fi luate în legătură cu aceste produse.

Art. I alin. (10) din proiect –

Se propune completarea legii 278/2007 cu un capitol nou III cu indice 1 care să conțină norme cu referire la „Protecția sănătății angajaților”.

Cu toate acestea depistăm de fapt că Capitolul este constituit din 2 articole (art. 9 cu indice 1 și art. 9 cu indice 2).

Totodată, după o analiză minuțioasă menționăm că normele conținute în art. 9 cu indice 2 se regăsesc în articolul 9 alin. (1) în redacția actuală a legii sus-menționate. Ținând cont de exigențele tehnicii legislative nu se admit norme cu un conținut identic.

Recomandarea: Propunem autorului a revedea conținutul normei statuate la art. 9 cu indice 2 din proiect prin prisma normei de la art. 9 alin. (1) în redacția actuală din lege. Ulterior, să se reflecte asupra întregului capitol III cu indice 1 care de fapt, are în conținutul său doar o normă (art. 9 cu indice 1) ceea ce demonstrează ori inoportunitatea acestui nou capitol ori necesitatea completării acestuia cu norme clare care ar reglementa „protecția sănătății angajaților”.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art. I alin. 3 – propunerea de completare a legii cu noțiunea de „plasarea pe piață a produselor din tutun” – utilizarea în finalul noțiunii a sintagmei „gratuit”.

Se propune ca prin „plasare pe piață a produselor din tutun” să se înțeleagă acțiunea de a face disponibile produsele din tutun pe piață, oferirea prin vânzare sau oricare altă formă de

transmitere cu titlu oneros sau gratuit.

Atragem atenția că sintagma „cu titlu gratuit” comportă un caracter confuz, ceea ce la implementare va permite interpretarea diferită de la caz la caz a sensului noțiunii și în final, există riscul apariției manifestărilor de corupție legate de interpretarea în dependență de interes a sensului, precum și al implementării normelor în corelare cu această noțiune.

Necesitatea utilizării sintagmei respective urmează să fie coroborată cu alte norme din proiectul dat. Astfel, nu este clar ce înseamnă plasare pe piață a produselor de tutun în mod gratuit, de vreme ce prin „promovarea produselor din tutun” se înțelege alte acțiuni decât acțiunile de publicitate și de sponsorizare care au drept scop sporirea consumului produselor de tutun.

Mai mult decât atât, se propune instituirea răspunderii contravenționale aplicându-se sancțiuni în cazul „oferii promoționale sau ca cadou a produselor din tutun” (completarea Codului contravențional cu art. 364 cu indice 1 – Art. II alin. 3 din proiect). Totodată, art. 13 cu indice 9 (redacția din proiect) stipulează că „se interzice oferirea gratuită sau la un preț mai mic decât cel stabilit a produselor din tutun”, precum și „se interzice stimularea vânzărilor de produse din tutun, inclusiv prin sponsorizare sau susținere în alt mod a unor acțiuni sau inițiative publice sau comerciale”.

În aceste circumstanțe cum va putea fi calificată fapta unui agent economic care pentru a stimula vânzările, propune o ofertă promoțională constând în următoarele: la cumpărarea unui pachet de țigarete, al doilea este fie gratis fie la jumătate de preț.

Din considerentul că noțiunea specifică și calitatea „gratuită” a modului de plasare pe piață a produselor din tutun există riscul interpretării abuzive a normelor în contextul dat.

Recomandarea: În vederea evitării dezvoltării unor norme divergente recomandăm autorului să analizeze minuțios aspectele enunțate supra și să intervină cu modificările de rigoare în proiect.

Considerăm ca fiind de neconceput asigurarea instituției „gratuității” produselor din tutun și a produselor asociate cu produselor din tutun în vederea atingerii scopul scontat de autor – protejarea sănătății populației de efectele nocive ale fumatului.

Art. I din proiect – propunerea de completare a legii cu art. 2 cu indice 1 –

Se prevede că se interzice subvenționarea directă și indirectă, acordarea de alocații din fondurile publice sau stimularea de către stat în alt mod a activităților legate de cultivarea și prelucrarea tutunului, fabricarea și comercializarea produselor din tutun.

Cu referire la norma sus-menționată se impun unele precizări.

Centrul nu neagă necesitatea normei, însă, nu este clar, în opinia noastră, ce se are în vedere prin „stimularea de către stat în alt mod a activității legate de...”

Neelucidarea sensului acestei sintagme va oferi posibilitatea de a interpreta de la caz la caz care motive sunt întemeiate de a se putea califica că aceasta reprezintă o „stimulare din partea statului”. Or, se poate spune că în noțiunea de „stimulare din partea statului” intră și facilitățile fiscale sau înlesnirile acordate cu titlu de excepție unor agenți economici, sau scutirile unor agenți economici de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul precedent sau alte măsuri de ordinul respectiv.

Considerăm că odată ce norma nu stabilește expres vor apărea situații de interpretări discreționare de către unele grupuri de persoane, astfel eludându-se sensul real al normei.

Recomandarea: Propunem autorului să completeze norma în final cu sintagma „prin oferirea facilităților fiscale sau a oricăror altor înlesniri, scutirea de la plata impozitului și a altor taxe, precum și alte măsuri care pot fi interpretate ca fiind stimulări” sau cu o

altă sintagmă care să exemplifice, fără a se limita la exemplele indicate, caracterul de stimulare din partea statului.

Art. I alin. (11) din proiect – propunerea de redare a unui nou conținut al art. 12 din Lege –

Norma stipulează obligativitatea agenților economici care produc și/sau importă produse din tutun de a prezenta Centrului Național de Sănătate Publică anterior plasării pe piață a produselor din tutun noi sau cu compoziția modificată anumite informații. În desfășurarea ideii concepute în această normă, autorul în art. 13 cu indice 10 precizează modalitatea de prezentare a informației autorității respective.

Deși la o primă vedere norma este una clară, nu se cunosc acțiunile Centrului Național de Sănătate Publică ulterior recepționării acestei informații. Ori, potrivit normei legale agenții economici sunt obligați de a prezenta informația „în termen de 6 luni înainte de plasarea pe piață a produsului”. Altfel spus, ce urmează ulterior prezentării acestei informații de către agenții economici autorul nu precizează.

Mai mult decât atât, în temeiul alin. (3) al art. 12 agenții economici sunt obligați să prezinte și informația referitoare la volumele anuale de vânzări pentru fiecare marcă de produs din tutun, raportat în bucăți, a partenerilor de afaceri la import și export cu prezentarea datelor de contact ale acestora. Impunerea unor asemenea obligații agenților economici, cu riscul în cazul neprezentării retragerii licenței nu le considerăm justificate până în momentul conștientizării necesității reale a oferirii acestor date Centrului Național de Sănătate Publică și prin prisma faptului că este vorba de aplicarea principiului universal acceptat de – secretul comercial. Autorul în nota informativă evaziv menționează necesitatea implementării acestor norme.

Recomandarea: Ne exprimăm îngrijorarea vizavi de faptul că soluția propusă este neargumentată și cu un impact major în rândul agenților economici, care vor fi obligați, chiar dacă invocă secretul comercial, de a prezenta aceste informații unui organ de stat, care, însă nu are calitatea unui organ de urmărire penală.

Urmare a evaluării circumstanțelor respective vor exista situații de a nu putea asigura acțiunile de protecție și protejare a persoanelor (agenților economici) de practici incorecte și abuzive de către responsabilii de recepționare a unor astfel de informații.

În opinia noastră, aceste informații, odată divulgate, vor putea afecta grav desfășurarea activității unor agenți economici, care în rezultat vor intenta acțiuni în judecată în privința anulării obligativității prezentării asemenea informații invocând, totodată, și practica internațională în acest sens.

Pentru a nu fi parte la un șir interminabil de procese propunem autorului a reexamina normele date și de a veni cu o soluție care să fie una justificată.

Art. I alin. 11 din proiect – redacția art. 11 din lege –

Se propune o redacție nouă a alin. (3) al art. 11. Astfel, Ministerul Sănătății prin intermediul Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice poate verifica corespunderea cantităților de substanțe toxice și cu potențial de dependență în produsele de tutun.

Atragem atenția că termenul „poate” nu este propriu limbajului normativ, ceea ce denotă un caracter discreționar al normei.

Recomandarea: Propunem autorului de a reformula norma prin excluderea interpretării discreționare a acesteia. Sintagma „poate verifica” urmează a se substitui cu termenul „verifică”, ceea ce va impune o obligativitate a acțiunilor ce urmează să fie întreprinse de Ministerul Sănătății.

Art. I alin. Alin. (11) propunerea de completare a legii cu art. 13 cu indice 9 –

Se prevede în redacția propusă a art. 13 cu indice 9 la alin. (2) că se exceptează de la prevederile alin. (1) – care conține norme de interzicere a oricărei forme de publicitate – materialele promoționale destinate exclusiv pentru a fi distribuite producătorilor, importatorilor și vânzătorilor tutunului și produselor din tutun.

Nu cunoaștem ce impact va avea o astfel de normă dacă e să ne raportăm la art. 13 cu indice 17 care reglementează instituția „interzicerii contribuțiilor voluntare din partea industriei tutunului”.

Cum va fi tratată situația în care, spre exemplu, un agent economic califică ca material promoțional pixuri, căni și pungi în vederea vânzării unui produs din tutun. Mai grav este că nu se cunoaște ce înseamnă, în sensul legii prenotate, sintagma „materiale promoționale”. Vor exista situații de interpretări discreționare ținând cont și de prevederile normei care statuează că „se interzice utilizarea accesoriilor pentru fumat (scrumieră, brichetă) în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun”. Unii agenți economici vor califica că o cană nu este un accesoriu pentru fumat și î-l vor califica ca „material promoțional”, deși „contribuția oferită sau făcută de către vânzător cu amănuntul cu scopul de promovare a industriei tutunului va fi considerată ca ofertă de promovare a produselor din tutun sau a consumului produselor din tutun.”

Recomandarea: După cum se poate observa textul legii abundă în neclarități, ceea ce creează un câmp favorabil interpretărilor discreționare ale normelor din proiect. Autorul urmează să elucideze toate aceste aspecte și să elimine factorul ambiguu și discreționar din conținutul normelor prin evitarea confuziilor de tratare a acestora. Astfel, normele nu sunt destul de explicite ce ar justifica una sau altă acțiune.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Art. I alin. 3 conținutul noțiunii de „publicitate, promovare și sponsorizare transfrontalieră a produselor din tutun” –

Partea a doua a noțiunii face referire la interdicția plasării pe internet ori difuzarea prin intermediul tehnologiilor radio sau a altor tehnologii de comunicare și publicitatea, promovarea și sponsorizarea originară din afara teritoriului Republicii Moldova și care intră sau este destinată să intre pe teritoriul Republicii Moldova.

Art. 13 cu indice 9 impune interdicția oricărei forme de publicitate, printre care și plasarea în rețeaua Internet.

Nu negăm necesitatea instituirii la nivel de lege a unor astfel de prevederi, însă, în opinia noastră, norma din start comportă un caracter mai mult declarativ, din următoarele considerente.

Deși intenția autorului este nobilă, prin interdicția oricărei publicități asupra produselor din tutun, totuși, suntem rezervați în ceea ce privește implementarea cu succes a normei.

Din normele proiectului rezultă că orice publicitate în rețeaua Internet urmează să fie interzisă în cazul accesării paginilor din Republica Moldova. Ce se întâmplă cu accesarea paginilor web cu utilizarea unor nume de domenii altele decât „.md”, legislația cărora permite plasarea anumitor forme de publicitate a unor categorii de produse de tutun (spre exemplu, informații și anunțuri despre țigările electronice). Sau, ce obligații urmează să aibă organul cu atribuții în domeniul vamal în cazul introducerii în țară a seturilor de reviste, ziare care conțin material publicitar cu referire la produsele din tutun (legislația țărilor respective permit o astfel de publicitate).

Recomandarea: Autorul urmează să analizeze dacă nu cumva astfel de norme ar avea ingerințe asupra introducerii unor publicații din mass-media prin interzicerea introducerii acestora, care va avea ca efect limitarea și chiar restrângerea drepturilor a activității de import a agenților economici.

Autorul urmează să demonstreze că aceste interdicții nu vor avea ca efect restrângerea desfășurării activităților economice, spre exemplu – interdicția de a importa un set dintr-un număr de reviste din străinătate care au în conținutul acestora plasare de publicitate sau informații legate despre anumite produse din tutun.

Mai mult decât atât, autorul propune doar norme de combatere a acestui fenomen nu și elaborarea de norme care ar preveni asemenea încălcări. Nu se cunoaște în atribuția cui este delegată competența de prevenire a introducerii în țară a materialelor conținând informații despre produsele din tutun (reviste, ziare), precum și cum se va putea implementa neaccesarea din Republica Moldova a paginilor web cu un astfel de conținut.

În acest context, menționăm că în redacția actuală, fără a se cunoaște care sunt acțiunile care urmează să fie întreprinse în vederea asigurării în continuare exercițiul acestei interdicții, normele respective sunt doar „declarative”.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Art. I din proiect, art. 12 – norma de la art. 13 cu indice 6 –

Alin. (3) al normei stipulează că „se interzice specificarea cantității de substanțe nocive în interiorul pachetelor de produse din tutun sau pe produsele din tutun, ca atare, inclusiv ca parte a mărcii comerciale”.

Dacă e să raportăm norma la prevederile art. 13 alin. (2) lit a), în rezultat vom fi în prezența unui conflict de norme, care îl va face pe cumpărător să nu cunoască toate informațiile legate de produs. Or, art. 13 alin. (2) lit a) statuează că Centrul Național de Sănătate Publică în scopul informării publicului asigură difuzarea prin intermediul paginii web a sale a datelor referitoare la cantitățile substanțelor specificate la articolul 11 alin. (1) din lege, în tipurile/mărcile de produse din tutun plasate pe piață.

Respectiv cumpărătorul va fi în dificultate la momentul procurării unui produs din tutun de a cunoaște o informație veridică despre conținutul acestuia, fiind nevoit, în acest sens, pentru a putea fi informat, să acceseze doar pagina web oficială a Centrului Național de Sănătate Publică.

Recomandarea: Considerăm ca o cerință mult prea anevoioasă pentru cumpărător de a-și exercita dreptul ca consumator de a cunoaște ingredientele produsului fiind nevoit să apeleze la serviciile prin internet.

Autorul urmează să asigure o transparență totală a informațiilor despre conținutul

produselor din tutun și nu doar accesarea paginii web oficiale a autorității respective.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Art. II din proiect – propunerea de completare a Codului contravențional al Republicii Moldova cu art. 91 cu indice 1 – Încălcarea legislației privind controlul asupra plasării pe piață și consumul produselor din tutun.

Pe de o parte atragem atenția autorului la următorul aspect.

Multe dintre sancțiuni conțin aplicarea și a unor sancțiuni complementare.

Astfel suntem în prezența sancțiunii complementare de „privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe o anumită perioadă de timp”. Un șir de sancțiuni fac referire la o aplicare directă a sancțiunii complementare prin utilizarea sintagmei „cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate” – alin. (1), (2), (3), (4), etc., altele, însă fac referire opțională asupra aplicării acestei pedepse, prin utilizarea, în acest sens a sintagmei „cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate” – alin. (7), (11), etc.

Ceea ce dorim să evidențiem este faptul că autorul propune ca aplicarea sancțiunilor să fie în atribuția, în special, a Centrului Național de Sănătate Publică, cu unele excepții. Atragem atenția că în conformitate cu prevederile Codului contravențional, instanța de judecată judecă toate cazurile cu privire la contravenții cu excepția celor atribuite de prezentul cod competenței altor organe, precum și cauzele contravenționale în care agentul constator, procurorul propun aplicarea unei sancțiuni care ar consta în privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate (art. 395 alin. 1). Or, din cele propuse de autor, rezultă că Centrului Național de Sănătate Publică îi sunt conferite atribuțiile unui organ de examinare a contravențiilor și nu unui organ de constatare a acestora, care are obligația ulterior constatării să remită procesul-verbal spre examinare instanței de judecată.

Mai mult decât atât, prin oferirea discreției Centrului Național de Sănătate Publică de a decide, la propria latitudine, aplicarea sau neaplicarea sancțiunii complementare, ce constă în interdicția de a desfășura o anumită activitate o considerăm ca fiind inacceptabilă.

Doar instanța de judecată se poate pronunța asupra oportunității unei astfel de sancțiune complementară.

În altă ordine de idei, alin. (8) al art. 91 cu indice 1 prevede ca contravenție, pasibilă de răspundere contravențională, fapta de comercializare de produse de tutun minorilor sau vânzarea de produse de tutun fără a verifica în modul stabilit de legislația în vigoare vârsta cumpărătorului.

Nu regăsim însă în prevederile articolului 91 cu indice 1 incriminarea faptei de a comercializa produsele de tutun de către o persoană care nu a atins vârsta de 18 ani. Această obligație reiese din prevederile art. 13 cu indice 13 alin. (1) lit. a) – care menționează că „se interzice comercializarea produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină persoanelor și de către persoanele sub vârsta de 18 ani”. Astfel, norma respectivă constituie o prevedere imperativă, nerespectarea căreia, însă, nu este sancționată.

Recomandarea: Față de modul în care au fost elaborate normele cu privire la

contravențiile și aplicarea sancțiunilor putem menționa că acestea au fost elaborate fără a ține cont de întreg cadrul normativ care reglementează instituția „răspunderii contravenționale”. Ori atestăm că unele atribuții de examinare a contravențiilor sunt acordate Centrului Național de Sănătate Publică fără a fi analizate minuțios.

Pornind de la faptul că trebuie să existe o răspundere juridică bine conturată normativ autorul urmează să reexamineze conținutul proiectului sub acest aspect. Mai mult decât atât în proiect sunt atestate norme cu acordarea unor drepturi Consiliului Concurenței, Consiliu, care, atragem atenția, potrivit reglementărilor legale este autoritatea publică ce asigură respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale și constată încălcări ale legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității

Constatăm că autorul nu a analizat oportunitatea atribuirii competenței de constare a contravențiilor din domeniul publicitar Consiliului Concurenței.

În final vom menționa că în redacția actuală normele care sunt propuse să reglementeze contravențiile sunt ineficiente pentru a fi aplicate în mod uniform în practică.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Vadim Curmei
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
16 Decembrie 2013

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*